eyup_hayta

"DİJİTAL VİCDAN"

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

eyup_hayta

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

Dijital vicdan, sosyal medyada beğeni veya paylaşım yaparak vicdan rahatlatma eğilimidir. Birey, bu yolla gerçek hayattaki sorumluluklarından kaçınır. Vicdan, "tıklanabilir bir işlem" hâline gelir. Bu durum insani duyarlılığı pasifleştirir. Merhamet ise sadece sembolik bir görünürlükle sınırlı kalır. Özellikle büyük insanlık dramlarında, dijital etkileşim sanal bir tatmin sağlar. Bu tatmin, kişiyi somut çözümler üretmekten uzaklaştırır. Gerçek sorumluluklardan kaçınmasına neden olur. Sonuçta dijital vicdan, sorunları çözmeye yardım etmez. Tam tersine, bireyi gerçeklikten koparır. Bu da sorunların daha da derinleşmesine yol açar.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi "dijital vicdan"ın sonuçlarından biri değildir?

A) Gerçek hayattaki sorumluluklardan kaçınmaya yol açması
B) İnsani duyarlılığın zamanla pasifleşmesine neden olması
C) Büyük insanlık sorunlarına kalıcı çözümler üretmesi
D) Bireyin somut eylemler yerine sembolik davranışlarla yetinmesi

eyup_hayta

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

TDK'nin "dijital vicdan" gibi bir kavramı yılın kelimesi seçmesinin önemli bir amacı da toplumsal bir ayna tutarak farkındalık yaratmak ve eleştirel bir tartışma zemini oluşturmaktır. Bu seçim, yalnızca popüler bir eğilimi kaydetmekle kalmaz, bizi günlük dijital alışkanlıklarımızın ahlaki ve sosyal sonuçları üzerine düşünmeye zorlar. "Beğenmek" veya "paylaşmak" gibi basit bir eylemin, gerçek dünyadaki sorumluluklarımızın yerini alıp alamayacağı sorusunu gündeme getirir. Böylece, bireysel davranışlarımızı sorgulatan ve "eylemsizliğin sanal bir tatmine dönüşmesi" gibi bir paradoksu tartışmaya açan bu kavram, teknoloji ile insanlık durumu arasındaki gerilime dair derin bir diyaloğun kapısını aralar. Sonuçta, hedef sadece bir kelimeyi öne çıkarmak değil, onu bir düşünme ve kendini yeniden değerlendirme aracına dönüştürmektir.

Bu paragrafa göre, TDK'nin bazı kavramları yılın kelimesi seçmesinin temel amaçlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dijital platformların teknik terimlerini Türkçeleştirmek
B) Toplumu, günlük dijital davranışlarının etik ve toplumsal boyutları üzerine düşünmeye teşvik etmek
C) Sosyal medya kullanıcılarının sayısını artırmaya yönelik bir kamuoyu oluşturmak
D) Yabancı dillerden dilimize geçen kelimelerin kullanımını sınırlandırmak

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

"Dijital vicdan", sosyal medyada bir beğeni veya paylaşım yoluyla, gerçek hayattaki sorumluluklardan kaçınarak vicdan rahatlatma eğilimidir. Bu, vicdanı "tıklanabilir bir işleme" indirger. İnsanî duyarlılığı etkisizleştirir ve merhameti sadece sembolik bir eyleme sıkıştırır. Özellikle büyük insanlık dramları karşısında, yalnızca dijital etkileşimde bulunmak, kişiyi somut çözümlerden ve gerçek sorumluluklardan uzaklaştıran sanal bir tatmin yaratır.

Parçada geçen altı çizili ifadeyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sosyal medyadaki teknik becerilerin vicdani duygulardan daha önemli hale gelmesi
B) İnsani sorumlulukların, dijital mecralardaki basit ve yüzeysel eylemlerle sınırlandırılması
C) Toplumsal sorunların çözümü için teknolojik imkânların seferber edilmesi
D) Bireylerin ahlaki yargılarını oluştururken dijital verilerden yararlanması

eyup_hayta

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

Türk Dil Kurumu tarafından 2025 yılının kavramı olarak ilan edilen "dijital vicdan", bireyin gerçek hayatta sorumluluk almaktan kaçındığı toplumsal meselelerde, sosyal medyadaki bir beğeni veya paylaşım aracılığıyla vicdanını rahatlatma eğilimini ifade eder. Bu durum, vicdanı "tıklanabilir bir işleme" indirgeyerek insani duyarlılığı pasifize etmekte; merhamet ve insaf duygusunu yalnızca sembolik bir görünürlükle sınırlamaktadır. Özellikle Gazze ve Doğu Türkistan gibi insanlık dramlarında, bireyin sadece dijital içeriklerle etkileşime girmesi sanal bir tatmin yaratarak onu somut çözümler üretmekten ve gerçek sorumluluklardan uzaklaştırmaktadır.

Bu parçadan hareketle "dijital vicdan**" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

A) Bireyi toplumsal sorunlara karşı somut bir çözüm üretmekten alıkoyduğuna
B) İnsani duyguların dijital dünyada sembolik ve yüzeysel bir hal aldığına
C) Sosyal medyadaki etkileşimlerin kişide sahte bir huzur duygusu oluşturduğuna
D) Dijital platformların, toplumsal sorunların çözümünde en etkili araç haline geldiğine

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

Modern çağın bir getirisi olan dijital vicdan, bireyin gerçek hayatta elini taşın altına koymak yerine sosyal medyada bir "tık" ile sorumluluktan kaçmasını ifade eder. İnsanlar, dünyadaki büyük acılara karşı bazen ---- ancak bu durum onları çözümün bir parçası yapmak yerine sanal bir tatmine hapseder. Paylaşım yaparak insani görevini tamamladığını düşünen birey, aslında gerçek sorumluluklarına karşı ---- hale gelmektedir. Bu yanıltıcı döngü, toplumun duyarlılığını kağıt üzerinde artırıyor gibi görünse de somut gerçeklikte sorunların derinleşmesine neden olur.

Bu metinde boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre <u>sırasıyla</u> aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) ses çıkarmış gibi yapar - duyarsız
B) tepkisiz kalır - heyecanlı
C) karşı koyar - aktif
D) boyun eğer - bilgili

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

"Dijital dünyada bıraktığım her izin bir sorumluluğu olduğunu biliyorum ancak dijital vicdanımı en çok rahatlatan eylem, siber zorbalığa karşı durmak oldu." **diyen bir internet kullanıcısı için aşağıdakilerden hangisi <u>kesinlikle</u> söylenir?**

A) Kullanıcı, internetteki tüm eylemlerinden pişmanlık duymaktadır.
B) Kullanıcı için dijital ortamda huzurlu hissetmenin tek yolu yardımseverliktir.
C) Siber zorbalıkla mücadele, kullanıcının dijital etik değerleri arasındadır.
D) Dijital vicdan, sadece başkalarına yardım edildiğinde ortaya çıkan bir duygudur.

eyup_hayta

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

Günümüzde algoritmalar ve yapay zekâ sistemleri, hayatımızın her alanında kararlarımızı yönlendiriyor. Ancak bu sistemlerin "dijital bir vicdanı" olup olmadığı büyük bir tartışma konusu. Mühendisler, yazılımlara ahlaki değerler yükleyerek onları daha insancıl kılmaya çalışsalar da dijital vicdan henüz teorik bir kavramdan ibaret. Yapılan araştırmalar, teknoloji şirketlerinin bu sistemleri etik değerlerden ziyade verimlilik ve kâr odaklı geliştirdiğini gösteriyor. Oysa toplumsal güvenin inşası için algoritmaların sadece işlem yapması değil, aldığı kararların etik sonuçlarını da "tartabilmesi" gerekiyor. Dijital vicdanın eksikliği, gelecekte teknolojinin sadece bir araç olmaktan çıkıp kontrolsüz bir güç haline gelme riskini taşıyor.

Bu metinden,

I. Teknoloji şirketleri, yazılımlarını geliştirirken etik değerleri önceliklendirmemektedir.

II. Dijital vicdan kavramı, sistemlerin toplumsal güven kazanması için gerekli bir unsurdur.

III. Mühendislerin etik odaklı çalışmaları sonucunda yapay zekâ, insan vicdanıyla aynı seviyeye gelmiştir.

IV. Algoritmaların sadece verimliliğe odaklanması, gelecekte bazı risklerin oluşmasına zemin hazırlayabilir.

yargılarının hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II
B) I, II ve IV
C) II ve III
D) II, III ve IV

2026 LGS'DE ÇIKABİLİR!

(I) Dijital dünyada bıraktığımız her iz, aslında karakterimizin sanal evrendeki bir yansımasıdır. (II) Başkalarının haklarına ekran arkasından da saygı gösterirsek dijital vicdan sahibi bir birey olma yolunda ilk adımı atmış oluruz. (III) Bu farkındalık, sanal ortamdaki zorbalıkların önüne geçmek ve daha güvenli bir internet ekosistemi oluşturmak için temel şarttır. (IV) Kısacası klavye başındaki her hamlemizde sorumluluk bilinciyle hareket etmeliyiz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "koşul**" anlamı vardır?**

A) I
B) II
C) III
D) IV

